

POZNAŃSKA DROGA ŚW. FRANCISZKA

Kościół św. Franciszka Serafickiego ↔ kościół św. Antoniego Padewskiego (ul. Franciszkańska)

(Szlak pielgrzymkowy stworzony dla upamiętnienia 800-lecia „Pieśni słonecznej” św. Franciszka oraz 10-lecia encykliki *Laudato si'* w Roku Jubileuszowym 2025)

Proponowane zadania duchowe (do wyboru)

1. Adoracja Najświętszego Sakramentu (jeśli jest taka możliwość).
2. Modlitwa o siedem darów Ducha Świętego

Koronka ku czci Ducha Świętego

(o. Mirosław Piątkowski, Verbinum, 2006)

Ta prosta, lecz głęboka modlitwa pomaga wzywać Trzecią Osobę Boską i korzystać z Jej siedmiu darów. Odmawia się ją na paciorkach tzw. Koronki Pokoju:

Krzyżyk: W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen

Paciorek po krzyżyku: Wierzę w Boga Ojca...

Przybądź, Duchu Święty, spuść z niebiosów wzięty światła Twego strumień. Przyjdź Ojcie ubogich, Dawco darów mnogich, przyjdź Światłości sumień!

O najmiłszy z Gości, słodka serc radości, słodkie orzeźwienie. W pracy Tyś ochłodą, w skwarze żywą wodą, w płaczu utulenie.

Światłości najświętsza, serc wierzących wnętrza poddaj swej potędze! Bez Twojego tchnienia, cóż jest wśród stworzenia? Jeno cierń i nędze!

Obmyj, co nieświęte, oschłym wlej zachętę, ulecz serca ranę! Nagnij co jest harde, rozgrzej serca twarde, prowadź zabłąkane.

Daj Twoim wierzącym, w Tobie ufającym, siedmiorakie dary! Daj zasługę męstwa, daj wieniec zwycięstwa, daj szczęście bez miary! **Amen**

(Źródło: Parafia Rogalin, listopad 2022, <https://www.rogalin.archpoznan.pl/drogi/>, za zgodą Wydawnictwa Verbinum)

Siedem części po trzy paciorki:

1. Bądź uwielbiony, Boże Duchu Święty i przyjdź do nas w darze MĄDROŚCI

+ Ojcie nasz..., Zdrowaś Maryjo..., Chwała Ojcu...

2... ROZUMU

3... RADY

4... MĘSTWA

5... UMIEJĘTNOŚCI

6... POBOŻNOŚCI

7... BOJAŹNI BOŻEJ

Zakończenie:

• **P: Ześlij Ducha Twego, Panie, a powstanie życie.**
W: I odnowisz oblicze ziemi.

• **Módlmy się.** Boże, Tyś pouczył serca wiernych światłem Ducha Świętego: daj nam w tymże Duchu poznać, co jest prawe i Jego pociechą zawsze się radować. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

• **P: Niepokalana Oblubienico Ducha Świętego**
W: Módl się za nami.

Nowenna „owocowa” do Ducha Świętego

Polega na codziennym odmawianiu „Koronki ku czci Ducha Świętego” przez 9 dni i rozważaniu każdego dnia jednego owocu Ducha Świętego (List do Galatów 5, 22-23)

3. Rozważanie fragmentów Pisma Świętego dotyczących pokoju:

- „Koroną mądrości - bojaźń Pańska, dająca pokój i czerstwe zdrowie.” (Syr 1,18)
- „Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.” (Mt 5,9)
- „Gdy do jakiego domu wejdziecie, najpierw mówcie: Pokój temu domowi! Jeśli tam mieszka człowiek godny pokoju, wasz pokój spocznie na nim; jeśli nie, powróci do was.” (Łk 10,5-6)
- „Usiłujcie zachować jedność Ducha dzięki więzi, jaką jest pokój.” (Ef 4,3)

- „Pokój zostawiam wam, pokój mój daję wam. Nie tak jak daje świat, Ja wam daję. Niech się nie trwoży serce wasze ani się lęka!” (J 14,27)
 - „A gdy rozmawiali o tym, On sam stanął pośród nich i rzekł do nich: « Pokój wam!»” (Łk 24,36)
 - „Starajcie się o pokój ze wszystkimi i o uświęcenie, bez którego nikt nie zobaczy Pana.” (Hbr 12,14)
 - „pokorni posiadą ziemię i będą się rozkoszować wielkim pokojem” (Ps 37,11)
 - „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28,19-20)
4. Podziwianie i kontemplowanie piękna Bożego Stworzenia, z wykorzystaniem różnych zmysłów. Dziękowanie Bogu za jego miłość i za przyrodę, którą dał nam pod opiekę.
 5. Pieśń Słoneczna św. Franciszka z Asyżu: „Laudato si’, o mi Signore” („O Panie mój, bądź pochwalony”, refren lub całość: <http://sylwekszweda.pl/www/php/showsong.php?id=1800>)
 6. Rozważanie fragmentów ekologicznej encykliki *Laudato si’* papieża Franciszka (https://www.vatican.va/content/dam/francesco/pdf/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si_pl.pdf), np. o pokoju oraz ekologii, która nie jest ideologią:
str. 43: „jesteśmy wezwani, aby być narzędziami Boga Ojca, żeby nasza planeta była tym, co On wymarzył, stwarzając ją, i by odpowiadała na Jego projekt pokoju, piękna i pełni.”
str. 50: papież cytuje Jana Pawła II: „chrześcijanie traktują swoją odpowiedzialność jako ład wewnątrz stworzenia i swoje obowiązki względem natury i Stwórcy jako element swojej wiary” (Jan Paweł II, Orędzie na Światowy Dzień Pokoju 1990, 15: AAS 82 (1990) 156; *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie, n. 12 bis/1989, s. 22.)
str. 50: „to, że my, ludzie wierzący, lepiej rozpoznajemy wpływające z naszych przekonań zobowiązania w odniesieniu do środowiska naturalnego, jest dobrem dla ludzkości i dla świata”
str. 52: „ludzka egzystencja opiera się na trzech podstawowych relacjach ściśle ze sobą związanych: na relacji z Bogiem, z innymi ludźmi i z ziemią. Według Biblii te trzy istotne relacje uległy zerwaniu nie tylko zewnętrznie, ale również w nas samych. Tym zerwaniem jest grzech. Harmonia między Stwórcą, ludzkością a całym stworzeniem została zniszczona, ponieważ człowiek usiłował zająć miejsce Boga, odmawiając uznania siebie za ograniczone stworzenie.”
 7. Inne modlitwy do wyboru, odmawiane podczas postoju lub w drodze (dbając o postawę: głowa do góry, plecy proste):
 - Anioł Pański o 12.00 (<https://modlitwarozancowa.pl/modlitwy/aniol-panski>)
 - Koronka do Miłosierdzia Bożego o 15.00 (<https://www.poznan-jezuici.pl/formacja/jak-odmawiac-koronke-do-bozego-milosierdzia>)

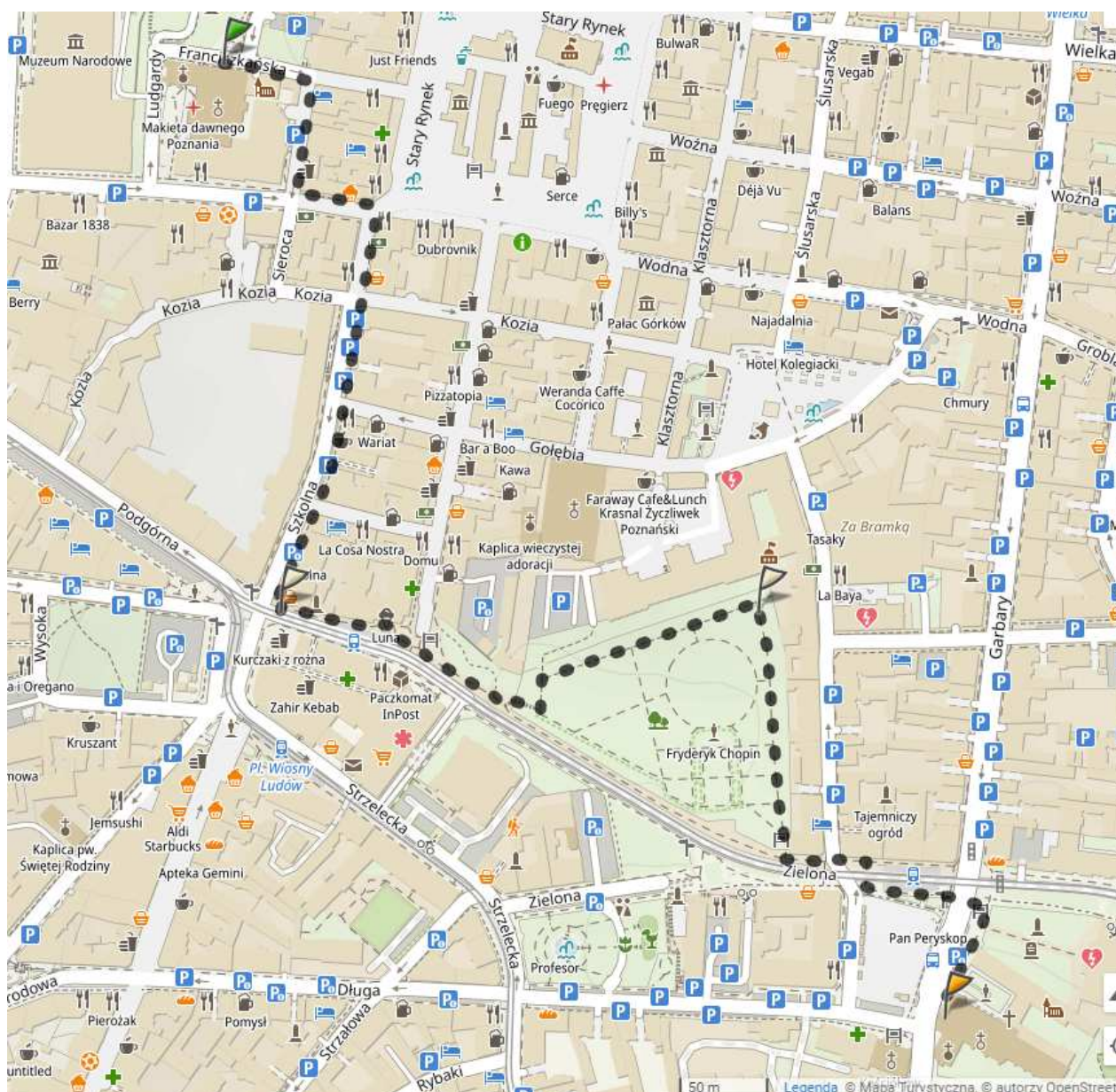
- Modlitwa za zmarłych: „Wieczny odpoczynek racz dać Panie, a światłość wiekuista niechaj jej/mu/im świeci”
- Modlitwa na różańcu, np. tajemnica Zesłania Ducha Świętego lub wszystkie tajemnice chwalebne (Zmartwychwstanie, Wniebowstąpienie, Zesłanie Ducha Świętego, Wniebowzięcie NMP, Ukoronowanie NMP)

8. Dobre uczynki

- Jeśli spotkasz kogoś w potrzebie, pomóż mu w miarę możliwości (także np. ślimakowi, który próbuje przejść przez drogę ☺).
- Jeśli spotkasz kogoś smutnego, wysłuchaj go (gdy ma ochotę rozmawiać).
- Jeśli wędrując zobaczysz, że dzieje się coś złego, interweniuj w miarę możliwości (np. pozbieraj rozrzucone śmieci i zabierz ze sobą).

9. Postanowienie: regularna spowiedź, zastąpienie złego nawyku dobrym (np. ignacjański rachunek sumienia przed snem zamiast surfowania w Internecie).

Przebieg szlaku (podgląd mapy: <https://shorturl.at/9tqlE>)

Kościół św. Franciszka Serafickiego przy Placu Bernardyńskim należał początkowo do franciszkanów-obserwantów, zwanych wtedy bernardynami. Pierwsi z nich przybyli do Poznania w 1455 r. i otrzymali ziemię od mieszczanina Macieja Czarnego. W latach 1470–1473 wybudowali klasztor i kościół w stylu późnogotyckim (ufundowany i konsekrowany przez biskupa Andrzeja Bnińskiego). Mieścił się tutaj nowicjat oraz studium teologii. W klasztorze działali wybitni zakonnicy, jak bł. Jan z Dukli, Jan ze Stobnicy (pierwszy rektor Akademii Lubrańskiego) oraz biskupi Jakub Dziaduski i Maciej Marian Kurski. W 1480 r. zbudowano także kościółek św. Anny, przy którym gromadziło się bardzo aktywne bractwo pod jej wezwaniem i prowadzone było duszpasterstwo dla katolików niemieckich.

W czasie najazdu szwedzkiego zakonników zmuszono do opuszczenia klasztoru, który następnie spalono, a wnętrze kościoła wypalono. Zrabowano najcenniejsze przedmioty z zakrystii oraz część rękopisów i druków z bogatej biblioteki klasztornej (do dziś w bibliotekach królewskich w Sztokholmie i Uppsali). Po zakończeniu wojny zakonnicy powrócili i pod kierownictwem o. Krzysztofa Poznańczyka odbudowali klasztor i kaplicę, według planów włoskich architektów Cristoforo Bonadury i Georgio Catenazziego. W 1668 r. biskup Maciej Marian Kurski poświęcił kościół i kaplicę Domku Loretańskiego.

Po uszkodzeniu świątyni przez huragan, dzięki staraniom o. Jana Kapistrana Szysieckiego w latach 1730–1736 wybudowano dwie wieże oraz fasadę w stylu barokowym, ozdobioną 12 kamiennymi figurami świętych franciszkańskich. W 1742 r. dobudowano też nową kaplicę Matki Boskiej Loretańskiej, a w 1750 r. dodano nowe organy.

W 1835 r. rząd pruski dokonał kasaty klasztoru. Ostatnim zakonnikiem, który zamieszkiwał klasztor, był o. Julian Fujarski, który zmarł w 1841 r. Po jego śmierci kościół i budynek klasztorne zostały przekazane wojsku, a potem Gimnazjum św. Marii Magdaleny.

W czasie II wojny światowej kościół został zamieniony na warsztaty malarskie dla opery. Bogate wyposażenie wnętrza porąbano i spalono. Podczas działań wojennych w 1945 r. spaliły się dachy kościoła i klasztoru, wnętrze świątyni, runęły helmy wieżowe i częściowo sklepienie w prezbiterium i nawie głównej. Podobny los spotkał klasztor.

W 1947 r. ruiny kościoła i klasztoru zostały przejęte przez franciszkanów-minorytów z Prowincji Wniebowzięcia NMP i wkrótce rozpoczęła się odbudowa. W 1951 r. kościół był na tyle wyremontowany, że mogła nastąpić jego konsekracja. W 1965 r. kapituła prowincji uchwaliła zlokalizowanie w Poznaniu centralnej biblioteki starodruków i rękopisów. W południowym skrzydle klasztoru stworzono magazyny biblioteczne, dwie czytelnie i mieszkanie bibliotekarza. Znajduje się tu ok. 10 000 starodruków i rękopisów, wśród nich 172 inkunabuły (czyli druki z XV w.). W gabinecie misyjno-etnograficznym zgromadzono ok. 400 eksponatów z krajów misyjnych. W 1983 r. zakończono prace nad rekonstrukcją hełmów wieżowych i dachu kościoła. W następnych latach m.in. odtworzono sklepienie w prezbiterium, sztukaterie, dwa boczne ołtarze i wykonano nowy główny ołtarz.

Świątynia stała się kościołem parafialnym w 1974 r. Ojcowie posługują także w pobliskim szpitalu. Klasztor od 1984 r. jest siedzibą redakcji czasopisma naukowego pt. „Studia Franciszkańskie”, a od 1991 r. również kurii nowej Prowincji św. Franciszka. Stały dyżur spowiedziowy franciszkanów, tzw. pogotowie spowiedziowe, było pierwszą tego typu inicjatywą w Polsce powojennej. W okresie Bożego Narodzenia tysiące wiernych przyciąga też największy w Europie żłóbek, a w Wielkim Poście „Akademickie Gorzkie Żale”.

(Opr. głównie na podstawie <https://poznan.franciszkanie.net/historia-klasztoru/>)

1. Wychodząc z kościoła św. Franciszka Serafickiego (czyli św. Franciszka z Asyżu) kierujemy się w prawo, czyli wzdłuż ul. Garbary w stronę Starego Rynku.
2. Przy pierwszym skrzyżowaniu skręcamy w lewo i idziemy wzdłuż torów tramwajowych w stronę ul. Zielonej.
3. Przy ul. Zielonej po prawej stronie wchodzimy do parku Fryderyka Chopina, kierując się ku jego najdalszym zakątkom, by zanurzyć się w zieleni i pozostać tam dłużej.
4. Po wyjściu z parku skręcamy w prawo, w stronę ul. Podgórnej.
5. Idziemy dalej prosto ul. Podgórną aż do ul. Szkolnej.
6. Skręcamy w prawo i ul. Szkolną dochodzimy do Starego Rynku.
7. Skręcamy w lewo w ul. Ignacego Paderewskiego, a za chwilę w prawo w ul. Sierocą.
8. Dochodzimy do Góry Przemysła (zwanej też Wzgórzem Przemysława lub Górą Zamkową), na którym znajduje się odbudowany Zamek Królewski, z Muzeum Sztuk Użytkowych.
9. Skręcamy w lewo w ul. Franciszkańską i docieramy do celu, czyli kościoła św. Antoniego Padewskiego.

Kościół św. Antoniego Padewskiego powstał z inicjatywy biskupa Andrzeja Szołdrskiego, który po powrocie z Rzymu i Asyżu w 1644 r. ustanowił franciszkańskiego kaznodzieję w katedrze na Ostrowie Tumskim i zdecydował się wybudować w Poznaniu świątynię dla zakonu franciszkanów konwentualnych. Pierwszy ich kościół, przy ul. Grobla, uległ zniszczeniu w wyniku pożaru, więc w 1668 r. uzyskali ziemię u podnóża Góry Zamkowej.

Zaprojektowanie i budowa były utrudnione ze względu na strome zbocze oraz konieczność ekspozycji frontu na północ.

Nad przebiegiem prac czuwał pierwszy gwardian, o. Wojciech Zawada. Autor pierwszego projektu nie jest znany, lecz mógł być nim Georgio Catenazzi. W 1674 r. franciszkanie podpisali nowy kontrakt na budowę kościoła z poznańskim architektem Janem Końskim. Wzorował się on na wznoszonej wtedy w Poznaniu świątyni jezuitów: układ trójnawowy z emporami nad nawami bocznymi.

Pod wpływem powtarzających się cudownych zdarzeń, związanych z wizerunkiem Matki Boskiej, który należał do br. Tomasza Dybowskiego, w 1669 r. obraz ten został oficjalnie uznany za cudowny przez Kościół. Franciszkanie konwentualni zdecydowali się umieścić go w swojej nowej świątyni. W 1681 r. obraz ten został procesyjnie przeniesiony z klasztoru i umieszczony w kaplicy na wschodnim końcu nawy poprzecznej kościoła.

Szczególny udział w powstaniu barokowego wyposażenia poznańskiego kościoła mieli dwaj czescy franciszkanie: Antoni Swach (twórca stalli oraz ołtarza głównego i bocznego) oraz jego brat Adam Swach (autor dekoracji malarskiej kościoła i obrazu św. Antoniego).

W XVIII w., z inicjatywy o. Ludwika Miske, na zachodnim końcu nawy poprzecznej powstała kaplica św. Franciszka oraz trzecia kaplica, położona bliżej fasady.

W 1833 r. kościół został przeznaczony do odprawiania nabożeństw dla katolików narodowości niemieckiej, lecz pierwsze nabożeństwo dla nich zostało odprawione dopiero w 1838 r. Franciszkanie pochodzenia niemieckiego duszpasterzowali tu aż do 1921 r.

W 1921 r. poznański kościół przejęli z powrotem polscy franciszkanie konwentualni, z Prowincji Lwowskiej. Dzięki nim wykonano nowy dach i odrestaurowano mury. W 1928 r. przeprowadzono generalny remont, starając się przywrócić pierwotny wygląd wnętrza. Katolicy narodowości niemieckiej nie zostali pozbawieni możliwości uczestniczenia w liturgii i nabożeństwach sprawowanych w tym języku, gdyż odbywały się one regularnie nadal. Po napaści hitlerowskiej na Polskę w 1939 r. polscy zakonnicy musieli opuścić Poznań, a ich miejsce zajęli franciszkanie sprowadzeni z Niemiec.

W 1945 r. kościół ostatecznie objęli polscy franciszkanie i zabrali się do naprawiania szkód wyrządzonych przez kilka pocisków, które zniszczyły część sklepienia nawy głównej i zabytkowe organy. W latach 60., w związku z obchodami Millenium Chrztu Polski, polichromie wnętrza kościoła i ołtarzy zostały gruntownie odnowione. W 1968 r. wizerunek Matki Bożej został ukoronowany przez Prymasa Tysiąclecia, kard. Stefana Wyszyńskiego.

(Opr. głównie na podstawie <https://poznan.franciszkanie.pl/kosciol-poz/historia-poznan/>)

Trasa powrotna

1. Wychodząc z kościoła św. Antoniego Padewskiego kierujemy się w prawo, czyli w stronę Starego Rynku.
2. Skręcamy w prawo w ul. Sierocą, a za chwilę w lewo, w ul. Ignacego Paderewskiego.
3. Dochodzimy do rogu Starego Rynku i skręcamy w prawo, w ul. Szkolną.
4. Na końcu ul. Szkolnej skręcamy w lewo w ul. Podgórną i idziemy dalej prosto, mijając ul. Wrocławską, aż do parku.
5. Wchodzimy do parku Fryderyka Chopina, kierując się ku jego najdalszym zakątkom, aby odpocząć wśród zieleni.
6. Po wyjściu z parku skręcamy w lewo, w stronę ul. Zielonej i Placu Bernardyńskiego.
7. Na Placu Bernardyńskim idziemy wzdłuż torów tramwajowych i przechodzimy na drugą stronę ul. Garbary.
8. Skręcamy w prawo w ul. Garbary i docieramy do celu, czyli do kościoła św. Franciszka Serafickiego.

Podczas wędrowki warto także przeczytać broszurę przyrodniczą prof. Pawła Sienkiewicza pt. „**Droga Pokoju – o różnorodności i współistnieniu**” (<https://shorturl.at/pDPuz>), dofinansowaną przez Fundację Zakłady Kórnickie.

Wydawca: Parafia pw. św. Franciszka Serafickiego, Poznań, sierpień 2025

Zdjęcia CC BY-SA: Radomil (<https://shorturl.at/ykubo>) i Diego Delso (<https://shorturl.at/Jykj9>)

© Zadania duchowe, opis szlaku i logo: Sylwia Ufnalska tilia.sylwia@gmail.com, animatorka Światowego Ruchu Katolików na rzecz Środowiska (Laudato Si' Movement)

Proponowane zadania duchowe pochodzą z opisu rogańskiej Drogi Pokoju (<https://www.rogalin.archpoznan.pl/drogi/>). Zadania duchowe dotyczące wszystkich owoców Ducha Świętego, czyli dla **Drogi Miłości, Radości, Pokoju, Cierpliwości, Uprzejmości, Dobroci, Wierności, Łagodności i Opanowania** (wg Gal 5, 22–23) są dostępne w zbiorczym pliku: <https://shorturl.at/kB1cn>.

Powielanie w celach niekomercyjnych dozwolone, w niezmienionej formie. Każdy może korzystać z udostępnionych materiałów na własną odpowiedzialność.